

Redacțiunea, Administrațiunea,
și Tipografia
Brașov, piața mare Nr. 30.
Sezonul publicării se va
prelungi. — Manuscrisurile se
primă.
INȘEHATE se primește la Admi-
nistrațiunea în Brașov și la ar-
măturile Birourilor de știri:
în Viena: M. Dukas, H. H. H. H.
Kohler, Rudolf Hesse, A. Oppel
Nachfolger; în Budapesta: J. J.
Goldberger, E. K. K. K. K. K. K.
în București: Agenția Română, Su-
cursale de România; în Ham-
burg: Karoly & Liebmann.
Prețul inserțiilor: o serie
garmond pe e colónă 6 or. și
30 or. timbru pentru o publi-
care. Publicări mai dese după
tarifă și învoială.
Reclame pe pagina a 8-a o
serie 10 or. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

A N U L I X.

„Gazeta” iese în săptămânul di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se primumără la toate oficiile
postale din țară și din arată
și la ad. colectorii.
Abonamentul pentru Brașov
administrațiunea, piața mare,
târgul Inului Nr. 30 etagiu
I.: pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Un exemplar 5 or. v. a.
sau 15 bani. Atât abonamen-
tele cât și inserțiile sunt
a se plăti înainte.

Nr. 199.

Brașov, Marți-Mercuri 10 (22) Septembrie

1897.

Wilhelm II în Budapesta.

Ungurii jubilează din nou. Și de astă-dată este în adevăr un moment istoric de cea mai mare importanță actuală, ce produce atâta însuflețire și mulțămire în capitala ungară.

Organul oficios al guvernului german caracterizează acest moment istoric dîcînd, că s'a împlinit o vechi dorință a Maghiarilor, cari au vădit intrînd în capitala lor înfloritore pe împăratul german, primul potentat străin, pe care li-a fost dat să-l salute sîrbătorește în palatul regal dela Buda și care este totodată domnitorul imperiului, pe care unul din cei mai însemnați bărbați de stat ai lor, contele Iuliu Andrassy, l'a ajutat să încheie alianță cu monarhia de sub sceptrul împăratului și regelui Francisc Iosif.

În aceste cuvinte se cuprind evenimentele istorice, ce au premers și ce au urmat înființării dualismului austro-ungar până în ziua de azi. Ele ne reamintesc luptele și stăruințele Maghiarilor și în deosebi a emigranților lor în contra Austriei și a pozițiunii sale de putere în Germania, — stăruințe, ce au stat tot-deuna în convență cu nișuințele statului prusian, de-a scote Austria din federațiunea germană și de-a o împinge spre Orient, mutîndu-i punctul de gravitare în Budapesta.

Una pentru alta. Ca mulțămire pentru partea însemnată, ce a avut-o influința Prusiei, după dîilele desastrose dela Königgratz, la înființarea dualismului în monarhia austriacă, primul ministru-președinte unguresc, mai târziu ministru de externe, de care se face atât de des amintire în momentele acestea, a conlucrat cu marele cancelar german și a contribuit în mod însemnat la crearea alianței Germaniei unite cu monarhia dualistă.

Astăzi împăratul Germaniei, vișitînd capitala ungară, sîvîrșește la rîndul său un act de recunoștință față cu stăruințele bărbaților de stat maghiari în direcția, de-a lega sîrtea acestei monarhii de sîrtea marelei imperii germane.

Este deci, trebuie s'o recunoșcem, îndreptătită bucuria Maghiarilor, că prin visita, ce-o face puternicul domnitor al Germaniei capitalei ungare, se recunoșce rolul important, ce-l jîcă Ungaria ca factor de sine stătător în politica monarhiei habsburgice.

Firesce, că după firea lor și în urmarea nișuințelor lor, Maghiarii sunt foarte inclinați de-a esagera și importanța acestei visite împărătesci, și mai ales se silește presa maghiară a tîlmăci acea vizită în favorul politice de asimilare și contopire națională, cu un cuvînt în favorul așa dîsei „idei de stat maghiar”.

Unele foi se sîfîrșeză a dovedi, că Ungaria pîte să fiă numai maghiară și că numai devenind cu desîvîrșire maghiară va ave preț ca aliată înaintea Germaniei. Altele pun față în față stările din Austria cu

situațiunea interioară din regatul ungar și ajung la același rezultat, asigurînd sus și tare, că decă nu le va fi cu puțință Ungurilor să impedece federalismul în Austria, ei pot și trebuie să impedece, ca federaliștii din Ungaria să nu ajungă de-asupra.

S'a aflat însă o fîiă maghiară, care a avut curagiul, ca în mijlocul paroxismului, ce l'a produs vicișita împăratului Wilhelm în masele conduse de curentul șovinist dela putere, să declare categoric, că nu pîte împărtași acea tendință, ce voesce s'o atribue presa germană și maghiară liberală visitei împăratului german cu privire la politica interioară a monarhiei. Acastă fîiă se feresce și ea de-a face vre-o alușione la sîrtea naționalităților din Ungaria, dîr se vede totuși din deducțiunile ei, că nu crede ca împăratul german să intervie în interesul liberalismului jidovesc în Austria, de unde urmîză logic, că nici jidano-liberalii din Ungaria nu se vor putî bizui în protecțiunea germană.

Ungurii, orî cât de mult s'ar bucura de ceea ce se petrece azi în Budapesta, n'ar trebui să uite nici un moment, că energia și hîrnicia omenilor lor politici n'ar fi putut nici pe departe să aducă lucrurile până aci, decă nu li-ar fi ajutat așa de mult constelațiunea europîenă creată după bătăliile dela Sadowa și Sedan.

Să-și aducă aminte de acêsta, căci constelațiunea e schimbătore și viitorul statelor nu pîte să se razime cu siguranță, decăt numai în mulțămirea popîrelor sale, care nu se pîte dobîndi prin forță și volnică, ci numai printr'un regim sincer de dreptate și libertate.

La desmîntîirea, ce a adresat'o biuroul de corespondență unguresc dîarelor dinăntre și din străinătate, privitor la afirmarea dîarului antisemit vienes, „Deutsches Volksblatt” despre aserțiunea dușmănoasă, ce er fi făcut'o ministrul unguresc de interne Perczel față cu Românii, rîspunde amintita fîiă vienesă cu următorele caracteristice rînduri:

„Nici nu e de lipsă a mai accentua îndeosebi, că noi susținem în întregimea sa raportul nostru.

„Desmîntîrile date de cîtră membrii cabinetului Banffy de mult nu se mai iau în serios din partea nimîrui. Guvernului maghiar firesce că-i va fi neplăcut, decă acum în prîjma visitei regelui Carol la Budapesta i-se demască planurile în contra Românilor din Ungaria. De aceea însă nimîni nu va fi așa de naiv, ca să credă într'o ținută amicală a stăpînitorilor maghiari față cu Românii. Faptele au dovedit, că Românii pentru ori-ce manifestație a vieții lor naționale sunt tractați în Ungaria de fapt ca și nișce trădători de patrie și aceste fapte nu pot fi desmîntite prin nici un fel de desmîntire oficioasă”.

Germania și Ungaria.

În presera sosirei împăratului german în Budapesta, tîte foile unguresci aduc articuli de situațiune. Reproducem azi două voci caracte-

ristice ale pressei unguresci.

Șovinisticul „Budapesti Hirlap” scrie în numărul său de Duminecă între altele:

„...Timpurile s'au schimbat și împăratul german Wilhelm II, ca om cu minte mare, a înțeles, că ura neîntemeiată în contra Maghiarilor, pe care au propagat'o dîarele austriace și profesorii germani ridicînd acușățiuni în contra noastră, este un neadevăr și o rea politică. Căci Ungaria nu pîte fi germană, ci numai maghiară. Alianța germană nu se pîte răzima în Austria pe Cehi și pe Slavi, nici în Ungaria pe Sași și pe Valahi, ci ea va fi solidă decă va fi sprijinită de Maghiari, decă se va întemeia pe Ungaria. (11) Căci dîră în Austria, unde puterea și hegemonia a fost în mîna a șapte milioane de Germani, acest element (Germanii) nu s'a dovedit a fi desul de solid politicesc. Ungaria însă n'a fost nici-odată germană, nici chiar atunci, când gema sub domnia austriacă numai funcționarii și armata simbriasă a fost atunci germană, acea armată, care n'a putut învinge și acea biurocrație, care n'a scuit să formeze stat. Am învîțat dela Germania să avem o armată populară, și puterea creatore de stat a ideii naționale numai Maghiarii sunt în stare să-o valideze pe acest pămînt. Ungaria pîte fi numai stat maghiar și numai decă este deplin maghiară pîte ave valîre de alianță pentru Germania.

Pîte-se ôre inohipui o alianță a împăratului și imperiului german cu Sașii din Ardeal, sau cu Sîrbii, Valahii, Slovacii, Croați? Ce folos ar ave națiunea germană dintr'asta și ce garanți ar putî oferi nișcile naționalități marelei imperii? Dîr statul și națiunea maghiară unitară este aici la pîlele rîșăritene ale Carpaților, o forță politică și o putere, de care bucuros se ocupă bărbatul de stat și diplomatul. De o națiune de 17 milioane merită a se ocupa și a lega amicitia cu ea, decă acastă națiune în ceea ce privește statul e organizată și solidară.

Cu cât mai german este împăratul german, cu atât mai bine va înțelege, că Ungaria trebuie să fiă stat maghiar. Și el e șovinist acasă la el, noi încă trebuie să fim șoviniști la noi acasă. Decă nu am fi fost șoviniști, am fi intrat în „Reichsrath” și am fi ajuns ca și Austria, unde fiă-oare naționalitate voesce să-și creeze câte-un stătîșor și particularismul după provinții și naționalități devine un pericol pentru Germania. Șovinismul german a creat unitatea germană și Hohenzollernii au stat în fruntea ei, de atunci pîrtă corîna împărătescă. Și pe Ungaria șovinismul maghiar a deșteptat'o din morți, el a făcut'o puternică, pe capul Habsburgilor stă corîna maghiară în modul cel mai solid și de cînd regele Francisc Iosif ține cu șoviniștii maghiari, de atunci ea (Ungaria) a devenit o mare putere în Orient.

Așa-dîr la fiacăra însuflețirei Budapestei maghiare se încăldește amicitia germano-maghiară. Berlinul și Budapesta în același timp au crescut marî dela 1867 înoce. Germania unitară și Ungaria independentă de-odată s'au renăscut. Viitorul Budapestei numai maghiar pîte fi, cu cât va fi mai maghiar, cu atât va fi mai mare. Împăratul Wilhelm va privi cu respect stîndardele Germaniei lângă scumpele nîstre colorii naționale și va auzi uralele insufle-

țite, cari vor fi pîtrunse de fiacăra acelo-rașî gândiri și sentimente, cărora li-am dat expresiune în acest articol...

„Alkotmány” de Duminecă are și el un articol scris cu mult mai sobru și mai corîspunđtor realității decăt articulele tuturor celorlalte foi maghiare. Declară îndată la început că „nu pîte să împărtașescă tendința, ce-o manifestă din incidental visitei lui Wilhelm II, presa liberală nemțescă și jidană privitor la politica din lăuntru a monarhiei”.

Despre lîngșirile și tîmăielile foilor jidano-liberale cislaitane la adresa Ungariei, dîce autorul articolului, că sunt înșelătîri. Și continuă așa:

„Șovinisti nemți din Viena și Germania nădăjduesc, că împăratul german va găsi pîte sprijinitori pentru o intervențiă prietenescă cu scop de-a restabili liberalismul jidan în Austria. Asta este o îndoită ilușiă. Întăi și întăi împăratul Wilhelm nu va face nici cel mai mic pas în interesul jidano-liberalismului, ba el va aproba mai curînd principiile lui Baden, decăt liberalismul Nemților austriaci, care nu este altoeva decăt „gheșeflure” sub firma de principii liberale, așa că majoritatea austro-germană de odinioară în parlamentul austriac nu era-ată partid politic, cât mai mult un conșortiu de „gheșeftării”.

„În interesul unui astfel de partid împăratul german nu va mișca nici un degetul cel mic; în acest punct cerourile guvernamentale germane stau în deplină înțelegere cu împăratul; ba chiar și mînișul Bismarck e în acastă privință de aceeași părere cu Wilhelm II”. Reproducînd ceea ce dîc dîarele bismarckiane cu prilegiul visitei împăratului german în Ungaria, ajunge a vorbi și de ilușiunea uniunii personale.

„Acastă este o speranță deșertă, dîce dîarul partidului popular, căci pentru Maghiari menținerea monarhiei pe basa de la 1867 este mult mai avantagiîsă, decăt uniunea personală, care ar face să se olatine poziția de mare putere a monarhiei în Europa.

Este cu deosebire în interesul Germaniei, ca să mențină poziția de mare putere a monarhiei austro-ungare...”

„Cu cât mai puternică este Austro-Ungaria, cu atât mai bine pentru Germania”, a dîs Bismarck...

Spunînd apoi, că Germania și împăratul ei au forțe mare trebuință de pace pentru realizarea unor anumite scopuri, „Alkotmány” continuă:

„Împăratul german doresce să intru-nescă tîte puterile într'o coaliție, care ar fi îndreptată contra Engliterei; cu alte cuvinte, împăratul german vrea să dobîndescă colonii nouă mai ales în Africa pe sîma Germaniei, êr întru realizarea acestor opin-tiri cea mai mare pedecă îi este Englitiera. A-o înfrînge pe acêsta nu este menire ușîră.

„În prima lîniă trebuie să-și desvîlte flota germană, căci acêsta nu este azi aptă a corîspunde unei chemări așa de mari. Completarea marinei va costa sume enorme, pe care parlamentul prusian nu este îndi-nat a le vota. Atât din cauza acêsta, cât și din cauza că parlamentul va refusa a vota

nouele dispozițiuni ale legii pentru înfrânarea socializării, se vor naște negreșit conflicte între împăratul *Wilhelm II* și parlament. Precum se pare, *Wilhelm II* va merge înainte și împotriva parlamentului, căci se construiesc deja corăbiile cele mari proiectate, care vor înghiți sute de milioane. Este probabil, că va proceda și contra socializării pe calea ordonanțelor, decât parlamentul va respinge proiectele de lege ce-i vor fi prezentate.

„*Wilhelm II* are mai multă lipsă de prietenia monarhiei austro-ungare, decât vice-versă, de aceea — în ciuda șovinistilor nemți — *partidul nemțesc opozițional din Austria nu poate spera nimic dela visita în Budapesta a împăratului Wilhelm II*”.

O enunțaiune a Românilor bucovineni.

Sub titlul acesta diarul „*Bukowinaer Post*” din Cernăuți publică o apretiare a enunțaiunilor comitetului partidului național român primită din parte competentă românească, care e scrisă cu multă cunoștință de cauză. Etă cele mai marcante pasaje ale acestui articol:

„Resoluțiunea luată — dice autorul — e în mai multe direcțiuni de mare importanță. Înainte de toate documentează, că Români bucovineni țin neclintit la drept și lege, că numai conduși de acest unic corect și adevărat principiu sau aliat în deplina convingere ou aceia, cari în viața publică urmăresc aceleași principii ca și ei. Nu predominarea a unui popor, a unei naționalități o voesc Români, această nici nu au dorit-o nici-odată, ci ei cer și au tot dreptul la această — a fi priviți de egali îndreptății în toate privințele cu celelalte popore. Odiindă puteam vedea pe Români bucovineni aliați ou Polonii și Germanii, luptându-se în contra Cehilor tineri, cari în asemenea mod au procedat ca și Germanii naționali astași. În momentul însă, când o parte a Germanilor s'a apucat de obstrucțiune, voind a submina constituționalismul, vedem Români solidari, uniți ou toate partidele, cari tind la susținerea statului, pășind în contra acestor uneltiri dărmănoase și luptându-se voinicește pentru drept și lege. Și de astă-dată ca tot-déuna Români s'au întrepris pentru susținerea autonomiei sfinte și intacte a țării. Bucovina cere să fiă independentă în cadrul imperiului... Români bucovineni se vor opune deodată din toate puterile acțiunilor ascunse și contrare principiilor lor și deorece ținuta partidelor majorității parlamentare garantează ab ovo deplina, și numai prin eventualele interese comune ale imperiului restrînsa autonomie a regatelor și țărilor, a fost numai o datorință sfântă, decât clubul român s'a unit ou partidele majorității”.

Autorul constată mai departe, că clubul român a săvârșit prin ținuta sa un act de mare prudență și de deplină pătrundere a stărilor actuale politice, reprezentând tot-

odată și întreaga țară ou atât mai vârtos, ou cât și deputații ruteni ai senatului imperial Wolan și Winicki fac parte din majoritatea parlamentară. Sbiuind în fine ținuta celorlalți deputați bucovineni din senatul imperial, cari în contra intereselor țării au intrat în tabăra obstrucționistilor, își încheie apretările cu următoarele concludențe:

„Decă activitatea administrativă a guvernului local va urma principiilor guvernului central, care tinde la egala îndreptățire a tuturor în general și a fi-căruia în special, decât va evita și va lăsa să evite tot ce ar putea da ansă la plângeri de violări a sentimentului național, atunci se va inaugura o epocă nouă și durabilă, epoca păcii și a împăcării tuturor poporelor țării. A fi pus la cale această e meritul clubului român din Viena, meritul reprezentanților Români în țară, ér ținuta această o indegereză în mod precis și neîndoelnic rezoluțiunea clubului român. Pătrundă dér conținutul și spiritual împăciuitoar, care transpiră din rezoluțiunea Românilor inimile poporațiunii întregi, aște dér atât amicii cât și inimicii, că Români din Bucovina sunt pătrunși numai de un gând: de a deveni părtași la drepturile egale, cari le posedă celelalte naționalități din monarhia și țară, fără sugrumarea drepturilor altora!”

La demonstrațiunile Nemților austriaci.

Intr'un articol intitulat: „*Nemții din Germania și cei din Austria*”, foia lui Bismarck „*Hamburger Nachrichten*” condamnă participarea celor dintâi la mișcarea în Austria. Diarul bismarckian dice între altele:

„Ori-ce încercare a partidelor opoziționale austriace de a-și aduce ajutor contra guvernului austriac din Germania, trebuie să cadă în baltă. Astfel de încercări au fost, durere, întreprinse numai prea adeseori în timpurile din urmă. Nisece ómeni politici, cari dincóde de pasurile negru-galbine n'au putut ajunge la vr'un rezultat, s'au nisuit a' l' obține în străinătate. Nimeni nu se va îndoi despre neouviința unor astfel de demonstrațiuni. Cestiunile de limbă și tot ceea ce se ține de ele sunt cestiuni interne austriace; a încerca vr'un amestec în aceste cestiuni, este tot atât de neouviinos, ca și când cineva din Austria ar voi să se amestece într'o cestiune internă din Germania sau Prusia”.

SCRIRILE DILEI.

— 9 (21) Septemvre.

† **Nicolae Popovici.** Alaltăeri a răposat în Sibiu fostul profesor de cântări dela școalele centrale române din Brașov *Nicolae Popovici*. El a suferit mult timp de-o gravă afecțiune de nervi, care a degenerat în urmă așa încât în iarna anului trecut ré-

posatul a trebuit să fiă internat în casa de sănătate din Sibiu. Nicolae Popovici s'a dedicat ou trup ou suflet carierei sale și a fost neobosit în împlinirea nobilei sale chiamări, pe care a întrerupt-o în mod crud sănătatea sa sdruncinată. O descriere mai amănunțită a calităților acestui regretat profesor și artist român o face d-l director gimnazial *V. Onișiu* în foiletonul de ași al diarului nostru. La înmormântarea regretatului *N. Popovici* corpul profesoral dela școalele medii și super. române din Brașov, a trimis o delegație de 3 membrii (*Dr. V. Branisce, Dr. I. Bunea și N. Bogdan*), ér studenții o deputație de 6 (*Al. Bogdan, I. Comanici, Il. Gouțea și N. Fizeșianu* din cl. VIII g. și *I. Lăpădat și I. Labodă* din cl. III comera.) — Delegațiunile au dus mai multe cununți cu sine pe cociugul iubitelui lor coleg respective profesor.

Procesul intentat contra d-lui învățător din Pintic *George Chiș Micu*, despre care ni-s'a raportat săptămâna trecută, s'a pertractat Joia trecută înaintea tribunalului din Clușiu. Resultatul a fost, că tribunalul a condamnat pe învățătorul român la două luni temniță ordinară. Cetitorilor noștri le este cunoscută cauza acestui proces, asupra căruia ne-am exprimat la timpul său vederile încă într'un articol de fond. Procesul s'a intentat la denunțarea fisolgăbirului *Münstermann Gyözö* din Armenișul de Câmpia Milaș, fiind și el invitat la prânzul dat atunci în onórea óspeților, a profitat de ocaziune pentru a-și arăta „patriotismul”, denunțând pe învățătorul *George Micu*, că ar fi ținut un toast „agitoric”. De atunci învățătorul acuzat a fost ținut timp de 3 ani când la tribunalul din Clușiu, când la judecătoria din Teaca, mai fiind ascultați și o mulțime de martori, dintre cari majoritatea au fasonat în favorul acuzatului. Cu toate acestea tribunalul din Clușiu l'a osindit Joia trecută la 2 luni temniță ordinară. Apărător al acuzatului a fost d-l avocat din Clușiu *Dr. Stefan Morariu*, care cu argumente tari a dovedit nevinovăția acuzatului, dér e lucru de mult știut, că argumentele puțin ajută la asemenea ocaziuni. — Ceea ce am dori este, că Români să învețe odată minte și când au vre-o serbare, ori vre-o petrecere cu caracter românesc, să se feresească de-a băga și pe Satana în mijlocul lor. A introduce spioni și réuvoitori în mijlocul serbărilor românești înseamnă a-și face necas de bunăvoia.

Temnița dela Seghedin éráși a mai primit un óspe român, anume pe d-l *Ioan Simu*, cleric de anul al patru-lea în Blăși. D-sa, cum ni-se comunica, a plecat éri, în 20 Septemvre n. pentru a-și face osinda de 4 luni temniță de stat, la care a fost osindit în 23 Ianuarie c. sub obicnuitul cuvânt de „agitațiune”. D-l Simu, pe cât șcim noi, este un tînér zelos și înfăcărat.

Procesul, ce l'i s'a intentat, încă n'a fost decât un rezultat al zelului său, desfășurat pentru înaintarea poporului din comuna sa natală Ciufud, de lângă Blăși. Ii dorim să se reintórcă vesel și sănătos.

Guvernul unguresc și Jidanii veniți din Galizia. De multă vreme se aud plângeri obiari și prin foile unguresci, că Jidanii poloni din Galizia vin ou grămada în Ungaria ou neguțătorii ambulanti, sérăcind poporul și pricinuind nespuse pagube micilor industriași și neguțătorii creștini. Cu toate acestea guvernul n'a luat măsuri pentru a împedea această imigrare de Jidani. În zilele din urmă s'a vădut silită însăși camera de comerț și industria din Cașovia să róge pe ministrul de comerț *Daniel*, ca să sotească poporul de această pacoste, dér ministrul a răspuns, că *er nu vré să se amestece în treba asta*. Camera comercială din Cașovia a hotărît să se adreseze încă cu o rugare la ministrul în cauza această, dér de bună seamă, că nici așa nu va ajunge la nimic, căci decât e vorba de Jidani, guvernul unguresc nu outéază să ia contra lor nici o măsură. E lumea Jidanilor!

Concertul surorilor Krummel. Concertul pianistelor *Elsa și Grete Krummel* a justificat pe deplin laudele aduse concertistelor de foile din Sibiu și Sighișoara despre care am amintit în numerii noștri trecuți. Jocul lor ia pian e forte exact, prompt și impresia de unisono e într'adevăr de tot admirabilă. Dintre piesele programului aceea care a impresionat mai mult publicul și i-a dat să cunoască eselența tehnicoă a pianistelor și ensemblul mai nemerit a fost „*Concertul pathétique*” de Liszt, care a întrecut în esecutare toate celelalte numere. Ne-am convins ou plăcere, că talentatele concertiste au făcut forte mari progrese dela ultimul lor concert încóde. — Ceea ce pri-vesce sala concertului ar trebui să se ia stricte măsuri, ca să se evite curentul teribil, care se simte mai ales în partea stângă, așa încât éști spus decât nu la o rócă mai mare, dér de sigur la un guturaiu strajnic.

Clopoțe de vëndare. Șcim, că clopoțele pentru signale dela gări au fost cassate. Era vorba, că acele clopoțe s'ese topescă servind pentru ridicarea unei statue fostului ministru *Baros*; catolicii însă cereau, ca clopoțele să fiă trimise prin Africa, ca dar pentru bisericile celor convertiți la religiuinea creștină. Ministrul de comerț înse a dispus acum altfel: anume clopoțele, cari au fost pe la gări, se vor vinde ou prețuri moderate bisericilor, școalelor și altor corporațiuni ori societăți, cari voesc a-le cumpăra. Sunt peste 700 de clopoțe.

Lovit de trăsnet. Dilele aneste s'a deslănțuit asupra mai multor comune din comitatul Aradului ou fortună gróznicoă, care a făcut mari pagube mai ales în vii și căreia oădă jertfă și o viață de om. Anume

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

† Nicolae Popovici.

Flamura négră filfăe éráși de pe creștetul mărețului edificiu al gimnaziului român din Brașov, vestind durerea școalei pentru o nouă și grea pierdere ce a îndurat.

Profesorul de muzică și cântări, artistul român de primul rang: *Nicolae Popovici* nu mai este în viață. După o bôlă îndelungată de aprópe 3 ani de zile, care 'ncet, greul și fără milă l'a sobințuit, a trecut nobilul și genialul său suflet peste porțile vremelnicie ale trailui pamântesc în trista casă din Sibiu, în care fusese internat de vr'un an și jumătate, istovit trupesce, répus sufletesce.

Mórtea s'a miluit de el. Nu l'a mai tradit. În 7 Septemvre v. a. c. în órele de dimineță, l'a luat în nemărginirea negrului ei imperiu.

Perderea lui *Nicolae Popovici* nu este

numai o pierdere a școalelor române din Brașov. Nicolae Popovici, distinsul artist, baritonul celebru de înaltă școlă musicală, compozitorul dibaci, interpretul și înțelegetorul măestru al muzicii noastre naționale, a fost un odor sounp al neamului românesc. Pe el îl jălesc ași musele artei noastre naționale.

Cine l' va putea uita pe Nicolae Popovici, dintre toți cari au avut ferioirea de a-l auzi vr'odată cântând? Cui nu i-a trecut prin suflet vibrarea dulce a vocii sale sonore, clare, aurii, ou fineța artistică a modulării ei, atunci, când oanta în deosebi doine poporale, în cari își vérsa tot sufletul, totă inima temperamentalului său românesc și artistic? Nuansese lui de coloratură, ou care 'mpodobia doinele sale păreau mărgăritare ce se 'nșirau dulce, lin și ou nespuse ușurință din organul său plin de farmec, storcând dela ascultătorii săi o frenesie de aplause și urări.

Ca profesor în școlă și ca dirigent de cor era neobosit. Cu zelul exagerat nervos, propriu geniului și (ceea ce este aprópe

identico) omului, care își simte apropiatul sfârșit, el a produs și a săvârșit o muncă uriașă. El ținea o sumedenia de óre de instrucțiune de cântări: la școlă în clase, la reuniunea de cântări, la corul bisericesc, la corul studenților și încă și óre particulare, rămânându-i timp pentru supraveghierea corurilor mic, cari sub impresia însuflețitóri sale activități într'un timp se formaseră de sine în fiă-care clasă ale școalelor noastre medii, ca coruri de clasă.

Ca om în societate și ca Român era de un preț netăgăduit. Cu fineța proprie firei sale, care era un reflex al temperamentului seu artistic ales, el ocolia și perhorea ori-ce notă mojiocoă, dură, bădărană în contactul său social ou ómenii. Era un cavalier fin, de salon, vioi și de spirit, a cărui societate nobilita. Simțitor peste fire și decois pentru neamul său românesc, se înduioșa forte des până la lacrimi, decât auzia de suferințe și prigoniri ce 'ndurau alții. El însuși ajutara ou bani și ou mâncare pe mulți, forte mulți școlari români lipsiți.

Etă câteva trăsături din fuga condeiului asupra neuitatului nostru *Nichi Popovici*.

Din viața lui notez următoarele date, predându-le spre vecinică păstrare pentru istoria dezvoltării artei noastre naționale.

Nicolae Popovici s'a născut în Caransebeș, în 2 Decemvre 1857. Cursul școalelor primare l'a terminat în Caransebeș, cele 6 clase gimnaziale le-a făcut în Lugos, Timișoara și Seghedin. La anul 1876 neuitatul mecenat român, fericitul *Ioan Popasu*, episcopul Caransebeșului, unul dintre admiratorii vocii tinere și frumoase a lui *Popovici*, l'a primit la cursul teologic diecesan, pentru de a-l putea apoi trimite cu un stipendiu diecesan la conservator, ou menirea de a-se întórcé profesor de muzică și de cântări la institutul teologic-pedagogic din Caransebeș.

La anul 1879 el termină cursurile teologice și *Popasu* îl trimite cu un stipendiu de 500 fl. la conservatorul din Lipsca. După doi ani de studii, încornate cu cel mai strălucit succes, el merge la

Cursul la bursa din Viena.

Din 20 Septembrie 1897.

Table of exchange rates for various commodities like gold, silver, and currencies from Vienna.

Cursul pieței Brașov.

Din 21 Septembrie 1897.

Table of market prices for various goods like flour, oil, and other commodities in Brașov.

Anunț.

In institutul de băieți „Arnold“ din Craiova se află vacant un post de pedagog-preparator pentru clasele gimnaziale.

Remunerarul lunar este de lei 80, cum și totă întreținerea în institut.

Aspiranții la acest post, — cari trebuie să fiă bacalaureați (maturisanți) s'au absolvenți de liceu, — au să-și așternă cererile la Direcțiunea institutului.

1870,1—3.

CONCURS.

La „Auraria“ cassă de economii societate pe acții în Abrud, devenind vacant un post de practicant, pentru ocuparea aceluia se scrie prin acesta concurs.

Doritorii de a ocupa acest post au de a-și subșterne subscrisei direcțiunii petițiunile dimpreună cu documentele referitoare la calificatiunea ce o posed, până în 1 Octombrie a. c.

Cu acest post este împreunat un adjut de 30 fl. la lună, era pentru spesele călătoriei cu ocaziunea ocupării postului, celui primit i-se va anticipa un ajutor de 15 fl.

Abrud în 16 Septembrie 1897.

Nr. 1369,1—2

Directiunea.

ABONAMENTE

LA

„GAZETA TRANSILVANIEI“

Prețul abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

Table showing subscription prices for Austro-Ungary: Pe trei luni (3 fl.), Pe șese luni (6 fl.), Pe un an (12 fl.).

Pentru România și străinătate:

Table showing subscription prices for Romania and abroad: Pe trei luni (10 fr.), Pe șese luni (20 fr.), Pe un an (40 fr.).

Abonamente la numerele cu data de Duminică.

Pentru Austro-Ungaria:

Table showing Sunday issue subscription prices for Austro-Ungary: Pe an (2 fl.), Pe șese luni (1 fl.), Pe trei luni (50 cr.).

Pentru România și străinătate:

Table showing Sunday issue subscription prices for Romania and abroad: Pe an (8 franci), Pe șese luni (4 franci), Pe trei luni (2 franci).

Abonamentele se fac mai ușor și mai repede prin mandate postale.

Domnii, cari se vor abona din nou, să binevoiescă a scrie adresa lămurit și a arăta și posta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei“.

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Maiu 1897.

Main railway schedule table with multiple columns for different routes: Budapest-Predeal, Copșa-mică-Sibiu-Avrig-Făgăraș, Mureș-Ludoș-Bistrița, Cucurdea-Oșorhei-Regh.-săseșc., Ghiriș-Turda, Dej-Bistrița, Sibiu-Cisnădie, Clușiu-Zălau, Alba-Iulia-Zlatna, Brașov-Zărnești, Timișoara-Rodna-Lippa, Brașov-Chezd-Oșorhei, Seps-St.-Georg-Ciuc-Sereda.

Notă: Orele însemnate în stânga stațiilor sunt a se citi de sus în jos, cele însemnate în dreapta de jos în sus. — Numerii încadrați cu linii mai negre însemnă orele de noapte. — Semnul ← arată cu capul direcția, înătrău merge trenul.